

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет/інститут Економічний

Кафедра менеджменту і маркетингу

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №3 від «23» листопада 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Інноваційний розвиток
Викладач	к.е.н., доц. Коледіна К.О.
Контактний телефон викладача	098-398-97-90
Е-mail викладача	kateryna.koliedina@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій

2. Анотація до навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Інноваційний розвиток» вивчає сучасні організаційні форми здійснення інноваційної діяльності, її основні етапи та принципи ефективної взаємодії учасників; методичні положення та інструментарій оцінювання інноваційного розвитку національних економік; світовий досвід державної підтримки інновацій, методи та моделі їх державного регулювання; стратегії виходу підприємств кризового стану на основі впровадження інновацій; інструментарій залучення інвестицій в інновації та методичні засади оцінювання результативності інвестування; імперативи формування ринку наукових розробок та інноваційних ідей; основні технології охорони прав та економіки інтелектуальної власності, зокрема стандарти й об'єкти права інтелектуальної власності в Україні.

За результатами вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти будуть вміти обґрунтовувати напрямки пріоритетного інноваційного розвитку з урахуванням потреб та особливостей національної економіки; збирати і систематизувати маркетингову інформацію для відбору цільових ринків, вимірювання і прогнозування попиту, позиціонування інноваційного товару; оцінювати стан, динаміку, ефективність використання інноваційного потенціалу підприємства та обґрунтовувати пріоритетні напрямки його нарощування; розробляти та обґрунтовувати управлінські рішення щодо забезпечення ефективності інноваційного розвитку суб'єктів господарювання; ідентифікувати та оцінювати ризики інноваційної діяльності, а також контролювати їхній рівень засобами ризик-менеджменту; економічно обґрунтовувати вибір способу охорони прав інтелектуальної власності.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти знань та вмінь щодо забезпечення інноваційного розвитку економічних систем, оцінювання їхнього інноваційного потенціалу, обґрунтування та реалізації ефективних управлінських рішень із втілення інноваційних проєктів та економіки в цілому на інноваційних засадах.

Основними цілями вивчення дисципліни є: вивчення механізмів управління інноваційним розвитком економічних систем; забезпечення результативності формування та використання інноваційного потенціалу підприємств та ефективності інвестування в інноваційні проєкти та управління їх прибутковістю; набуття вмінь обґрунтовувати напрямки пріоритетного інноваційного розвитку та альтернативні варіанти управлінських рішень.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Програмні компетентності:

- Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень;
- Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки;
- Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження;
- Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та інноваційного розвитку;
- Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

Програмні результати навчання:

- Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем;
- Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності;
- Розробляти соціально-економічні проєкти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень;
- Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати запропоновані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень;
- Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань;
- Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	20
самостійна робота	50

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1-8		1-4	вбірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Інновації і циклічність економічного розвитку	1	1	4
Тема 2. Ключові поняття інноваційного розвитку	1	1	4
Тема 3. Вимірювання рівня інноваційного розвитку та чинники його формування	1	2	4
Тема 4. Сучасні організаційні форми інноваційного розвитку	1	2	4
Тема 5. Глобальні науково-технічні та інформаційні комунікації в інноваційній сфері	2	2	4
Тема 6. Інфраструктура ринку інновацій	2	1	4
Тема 7. Державна підтримка інноваційного підприємництва	2	2	4
Тема 8. Національні інноваційні системи	2	1	4
Тема 9. Маркетинг інновацій	2	2	4

Тема 10. Стратегії та бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства	2	2	4
Тема 11. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємства	2	2	5
Тема 12. Охорона прав та економіка інтелектуальної власності як складова економічної безпеки інноваційної діяльності	2	2	5
ЗАГ.:	20	20	50

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>100 бальна система: 70 балів протягом семестру та 30 балів за підсумкове тестування.</p> <p>“відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>“добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках;</p> <p>“задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки;</p> <p>“незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
Вимоги до письмових робіт	<p>Вивчення дисципліни передбачає обов’язкове виконання здобувачами одного письмового індивідуального завдання у формі презентаційної роботи (ПР), що є підсумковим завданням, яке спрямоване на вдосконалення навичок самостійної роботи із закріпленням тих знань, які були отримані під час його викладання.</p> <p>Здобувач виконує індивідуальну (презентаційну) роботу на тему: «Досвід інноваційного розвитку міжнародної компанії (на вибір)». Головна мета її – перевірка самостійної роботи</p>

	<p>студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень.</p> <p>Індивідуальне завдання має бути представлено на перевірку за 1 тиждень до закінчення семестру та захищена та оцінюється у максимум 10 балів.</p>
Семінарські заняття	<p>Семінарське заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни</p> <p>Під час семінарських занять студенти усно доповідають на обрані питання, дають відповіді на додаткові питання викладача, доповнюють один одного за різними питаннями семінарського заняття, приймають участь в обговоренні практичних питань, вирішують ситуаційні вправи, проходять тестування, використовують сучасні інтерактивні методи отримання знань. Така форма надає студенту можливість отримати максимум 60 балів протягом семестру.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Здобувач освіти вважається допущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни (семестрового заліку), якщо він виконав усі види робіт:</p> <ul style="list-style-type: none"> – оцінка за відповіді, розв'язання задач і тестування під час аудиторних занять (60 балів); – оцінка за індивідуальну (презентаційну) роботу (10 балів); – підсумкове тестування (30 балів).
Підсумковий контроль	<p>Вивчення курсу завершується підсумковим тестуванням, за яке здобувач може отримати максимум 30 балів</p>

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: Планується виконання здобувачами освіти обов'язкової письмової роботи, про яку йшлося у попередньому розділі. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у визначені керівником терміни, загалом, не пізніше дня проведення останнього семінарського заняття. Під час роботи над індивідуальним завданням не допустимо порушення академічної доброчесності.

Академічна доброчесність: Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів та правил поведінки членів університетської громади, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначаються Кодексом

честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Відвідування занять: Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що здобувачі відвідають лекції і семінарські заняття з дисципліни. Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо). Пропущені практичні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

Неформальна освіта: Здобувачі вищої освіти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній освіті згідно відповідного Положення Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf

Також здобувачі вищої освіти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опанувати матеріал для перезарахування результатів навчання.

8. Рекомендована література

1. Про інноваційну діяльність: Закон України. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 36. Ст. 266. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/40>.
2. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України. Відомості Верховної Ради України. 2000. №28. Ст. 22. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1646-14>.
3. Ватченко О.Б., Ватченко Б.С., Черевко О.Л. Інноваційний розвиток підприємства: навч. посібник. Дніпро: Акцент ПП, 2017. 404 с.
4. Микитюк П.П, Крисько Ж.Л., Овсянюк-Бердадіна О.Ф., Сочилияс С.М. Інноваційний розвиток підприємства: навч. посіб. Тернопіль: ПП «Принтер Інформ», 2015. 224 с.
5. Економіка та бізнес-інновації: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л.Г. Мельника. Суми: Університетська книга, 2023. 702 с.
6. Защепкіна Н.М., Дорожинська Г.В. Організація науково-інноваційної діяльності: навчальний посібник. Київ: КПІ. 2022. 84 с.
7. Коледіна К.О, Телишевська Л.І. Інноваційний розвиток: Тексти лекцій. Частина 1. Харків: ХНУБА, 2016. 84 с.
8. Коледіна К.О, Телишевська Л.І. Інноваційний розвиток: Тексти лекцій. Частина 2. Харків: ХНУБА, 2016. 92 с.
9. Коледіна К.О. Методичний підхід до оцінки рівня інноваційного розвитку підприємства. *Бізнес Інформ*. 2020. №4. С. 88-95.

10. Коледіна К.О. Аналіз інноваційної активності промислових підприємств Харківської області. *Бізнес Інформ*. 2020. №10. С. 67-73.
11. Коледіна К.О., Телишевська Л.І. Інноваційна діяльність промислових підприємств України: стан і тенденції. *Фінансова система України в умовах трансформації соціально-економічних відносин: колективна монографія* / за заг. редакцією В.І. Успенко. Харків: ФОП Панов А.М. 2019. С. 299-317.
12. Коледіна К.О. Науково-методичні підходи до оцінки інноваційного розвитку промислових підприємств. *Молодий вчений*. 2018. №7 (59). С. 489-492.
13. Коледіна К.О. Вплив суми інвестицій на дохідність інноваційних проектів підприємств. *Економіка та суспільство: електронне наукове фахове видання*. 2018. №17. С. 265-272. URL: <http://economyandsociety.in.ua/>
14. Телишевська Л.І., Коледіна К.О. Особливості оцінки ефективності інноваційних проектів з різним терміном будівництва. *Молодий вчений*. 2018. №8 (60). С. 400-404.
15. Коледіна К.О., Телишевська Л.І. Інноваційний розвиток промислових підприємств та напрямки його реалізації. *Фінанси підприємств: проблеми теорії та практики*: монографія / Н.Е. Аванесова, А.М. Волосов, К.О. Коледіна та ін. Харків: Лідер, 2016. С. 81-98.
16. Коледіна К.О., Телишевська Л.І., Птащенко О.В. Ефективність екологізації інноваційного розвитку. *Фінанси підприємств: проблеми теорії та практики*: монографія / Н.Е. Аванесова, Т.Є. Андрєєва, О.П. Бутенко та ін. Харків: Видавництво «Лідер», 2014. С. 55-69.
17. Телишевська Л.І., Птащенко О.В., Коледіна К.О. Інновації: сутність та правові засади їх реалізації. *Бізнес Інформ*. 2014. №12. С. 142-146.
18. Коледіна К.О. Чинники гальмування інноваційного розвитку підприємств. *Соціально-економічний розвиток регіонів в контексті міжнародної інтеграції*. 2014. № 15 (4). С. 77-80.
19. Коледіна К.О. Інновації як фактор конкурентоспроможності України. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. 2014. № 9. Ч. 1. С. 39-43.
20. Телишевська Л.І., Коледіна К.О. Аналіз джерел фінансування інноваційної діяльності підприємств. *Соціально-економічний розвиток регіонів в контексті міжнародної інтеграції*. 2015. № 17(6). Т. 1. С. 131-134.
21. Koliedina K.O. Research of the level of the innovative development of the machine building enterprises of Ukraine in Kharkov region. *Baltic Journal of Economic Studies* [Riga]. 2015. Vol. 1. No. 2. November. P. 56-61.
22. Коледіна К.О. Напрямки інноваційного розвитку промислових підприємств. *Соціально-економічний розвиток регіонів в контексті міжнародної інтеграції*. 2015. № 18(7). Т. 1. С. 30-33.

Викладач: Коледіна К.О.